

BİLİM VE İSLAM

Serhat TURAN*

Hakk kitaplarının en sonuncusu ve en mükemmeli olan Kur'an-ı Kerim'dir. Yüce Allah'ın peygamberine gönderdiği Kur'an-ı Kerim bütün Müslümanlar için ve bütün insanlık için şüphesiz ki yol göstericidir. Bu yol gösterici içerisinde fen bilimlerinden uzak tutacak, ilim ve bilme ters düşecek tek bir hüküm bulunmamıştır. Peki kılavuzu Kur'an-ı Kerim olan bir toplumun düşünceleri bilim yolunda engel teşkil eder mi? Bunun aksine İslam dini bilimin destekleyicisidir. Günümüz Müslüman aleminin "oku" emrinden uzaklaşarak kendilerini geri tutmaları dünyayı geriden izlemelerine yol açmıştır. Bilim ve İslam asla çatışmazlar.

"Biz senden önce de elçi olarak kendilerine vahyettiğimiz erkeklerden başkasını göndermedik. Eğer bilmiyorsanız, Zikir/Kur'an ehline sorun." (Nahl,16/43)

"Kadın ve erkek her Müslüman'a ilim öğrenmek farzdır." (İbn Mace, Mukaddime, 17)

"Geceyi ve gündüzü, Güneşi ve Ayı yaratan O'dur. Onların her biri bir yörüngede yüzüp gider." (Enbiya 33.)

"De ki, göklerde ve yerde ne var, bir bakın." (Yunus 101.)

Peki İslam aleminin ortaçağ karanlığında dünyayı aydınlatırken neden bu kadar geri kalmıştır? Bu soru son üç yüzyıldır günceldir. Zamanla yerinde sayma ve gerileme başlamıştır ve bunun nedenleri birden fazladır. Moğol istilas ve Müslümanlar arasında mezhep kavgaları en belirgin büyük nedenlerdir. Diğer taraftan Avrupa'nın Rönesans, Reform ve Coğrafi Keşifleri İslâm dünyasına borçlu olmasıdır. Bu ise Haçlı Seferleriyle gerçekleşmiş, bu seferlerden sonra Avrupalılar barut, pusula, matbaa gibi icatlarla tanışarak ilim-teknik, sanat gibi alanlarda gelişmiştir. Savaşlar her daim savaşılan alanlarda büyük tahrip bırakır. Moğol istilasında her şey kül yığınlarına dönmüştür ve mezhep çatışmaları yüzünden Müslümanlar arasında etkileşim ile beraber ilerlemenin önüne geçilmiştir.

Müslümanların medeniyete ve bilime katkıları birçok alanda olmuştur. Astronomi alanında Avrupa'ya öncülük eden düşünürlerin ilhamı nereden aldığına bakılmamıştır.

* Trakya Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü İkinci Sınıf Lisans Öğrencisi.

Halbuki bu araştırıldığında görülür ki Müslümanlar bu alanda büyük kalıplar hazırlamışlardır. Örneğin; Nicolaus Copernicus (Kopernik) 'e ait De revolutionibus orbium coelestium adlı eserinde bahsettiği birçok bilginin temeli Müslüman düşünörlere ait notlardan gelmektedir. Türkiye'nin güneyinde doğan El-Battaki astronomi alanında büyük çalışmalar yapmıştır ve kendisi kırk yıl süren gözlemler sonucu güneş saatlerinin çizgilerini yenilemiştir. Yine Suriyeli El-Tusi ve El-Şatır birçok gözlem yapmıştır. Kopernik'in eserinde Merkür'ün hareketleri kısmında El-Şatır'ın diyagramları kullanıldığı tahmin edilmektedir.

Yine Kaşânî (1436) binomal denklemleri kurup ilk defa çözmesine rağmen bu buluş yıllar sonra gelen Newton'a mal edilmiş, Gök cisimlerinin elips yörüngede hareket ettiğine dair fikir Biruni'nin (973–1051) fikri olmasına rağmen Kepler'e mal edilmiştir. Algebre kelimesi, Arapça (el-cebr)'den gelir. (Cebir ilminin ismi kurucusunun adı olan El-Cabir'den gelmektedir.) Cebir alanında bugün hala matematikçilerin en büyüğü Muhammed ibn Musa El-Harezmi'dir. Kitabül cebr vel mukabbile eserinde, ikinci derecede denklemlerin analitik ve geometrik çözüm şekillerini tespit eden de odur. XII. Yüzyılda Gerard de Cremone'un tercüme ettiğı bu eser 16.yüz yıla kadar Avrupa Üniversitelerinde temel metin olmuştur.

Bu bilgiler dışında birçok alanda ispatlanmış bilgiler bulunmaktadır. Bütün bunları görmezlikten gelip Müslümanların bilime ve ilme katkılarını yok sayacaklar muhakkak olacaktır. Bizim elimizden gelen ise bu tür düşünceleri ortadan kaldırmaya çalışmaktır ve bunun temel şartı da 21.yüz yılda daima "oku" emrini yerine getirmektir. Eminim ki Müslüman aleml hakettiğı yeri muhakkak bulacaktır. Günümüz çalışmalarının önüne ne kadar geçilmeye çalışırlarsa çalışsınlar okumak ve tekrar etmekle, araştırmak ile gözlemlemek ile yeniden İslam aleml aydınlatmaya devam edecektir. İslam alimlerinin yeterince ilmi ve bilimsel çalışma örnekleri sunmadığı bir gerçektir. Ancak bu durum asla İslam'ın ilme ve bilime engel olduğunu göstermez.